

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΕ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΦΩΤΙΖΟΥΝ ΚΑΙ ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΖΟΥΝ, Ή ΠΕΡΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΤΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ «ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΩΝ»

Μύρων Μυρίδης*

Οι παρατηρήσεις των συναδελφισσών Ντίνας Βαΐου και Μαρίνας Μαντουβάλου σε σχέση με το δημοσίευμα των *Γεωγραφιών* ως προς τις «Γεωγραφικές σπουδές στις ελληνικές Πολυτεχνικές Σχολές» αποτελεί χωρίς καμιά αμφιβολία μια εμπεριστατωμένη και συνολικά τεκμηριωμένη προσέγγισή του, που έχει σχέση, για μένα, κυρίως μ' αυτό που θα λέγαμε «χωρική προσέγγιση του περιεχομένου των σπουδών των ελληνικών Αρχιτεκτονικών Σχολών» και, ας μου επιτραπεί, με αναφορές που περιορίζονται κυρίως σ' αυτό του ΕΜΠ.

Δεν θα τολμούσα ποτέ να υποστηρίξω ότι οι αρχιτεκτονικές σπουδές στην Ελλάδα στερούνται «χωρικού υποβάθρου», ή ακόμα ότι σπουδάζοντας αρχιτεκτονική στην Ελλάδα προσπερνάς αυτό που θα ονομάζαμε «χωρική ανάλυση», τόσο ποιοτική όσο και ποσοτική.

Ακόμα δεν θα μπορούσα ούτε εγώ, ούτε κανείς άλλος φαντάζομαι, να αρνηθούμε το ρόλο που έπαιξαν σε θέματα μελέτης και σχεδιασμού του χώρου φορείς και οργανισμοί όπως το ΚΕΠΕ, το ΕΚΚΕ, το ΣΠΕ και άλλοι, ίσως μικρότερης ακτινοβολίας και εμβέλειας, που όμως διαμόρφω-

σαν τη χωρική σκέψη ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1960.

Και βέβαια δεν θα ελαχιστοποιούσα σε κανένα βαθμό τη διεπιστημονικότητα που χαρακτηρίζει κατά τρόπο καθοριστικό την οποιαδήποτε «χωρική προσέγγιση».

Όμως σε μια έρευνα για το βαθμό ανάπτυξης γνωστικών και διεπιστημονικών αντικειμένων προστρέχει κανείς κατ' αρχήν σε μια κοινά αποδεκτή ακαδημαϊκή διάκριση των επιστημών μεταξύ τους.

Με αυτό τον τρόπο η Γεωγραφία, επιστήμη που μετράει πολλούς αιώνες στην ιστορία της, έχει πλέον σαφώς προσδιορισμένες την οντολογία της και τη φαινομενολογία της, οριοθετώντας έτσι αυστηρά και τις μεθόδους της.

Προφανώς τέτοιου είδους επιστήμες, αλλά ειδικότερα η Γεωγραφία, που συνδέει Φαινόμενα και Γεωμετρία (μέσω της Χαρτογραφίας), δεν μπορούν παρά να «προστρέχουν» πολύ συχνά με πολλούς τρόπους σε πολλών μορφών μελέτες σχετικές με το χώρο. Δεν παύει όμως η ίδια η επιστήμη να αναπτύσσει τους δικούς της προβληματισμούς και ερωτήματα, χρησιμοποιώντας τις δικές της μεθόδους,

* Καθηγητής, Τμήμα Αγρονόμων-Τοπογράφων, ΑΠΘ, e-mail: myridis@topo.auth.gr

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΔΕΣ

1. Οι ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ δημοσιεύουν πρωτότυπες επιστημονικές εργασίες οι οποίες αφορούν σε θέματα χώρου. Οι προσεγγίσεις μπορεί να είναι θεωρητικές ή εμπειρικές, με χρήση ποσοτικών ή ποιοτικών μεθόδων και ενθαρρύνονται συνεργασίες οι οποίες θα καλύπτουν και θέματα διεθνούς ενδιαφέροντος, πέραν των ελληνικών. Το περιοδικό δέχεται επίσης σύντομα σχόλια στην επικαιρότητα, περιγραφές συνεδρίων και ερευνητικών εργασιών, φοιτητικές δραστηριότητες και βιβλιοκρισίες. Όλα τα επιστημονικά άρθρα κρίνονται από δύο κριτές και οι άλλες συνεργασίες από τη Συντακτική Επιτροπή.
2. Τα επιστημονικά άρθρα προς δημοσίευση θα πρέπει να είναι 6.500-8.000 λέξεις και οι άλλες συνεργασίες 1.500-2.000 λέξεις εκτός βιβλιογραφίας. Θα αποστέλλονται στην έδρα του περιοδικού με την ένδειξη «Για το περιοδικό ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ», σε τρία αντίγραφα, τυπωμένα από τη μία πλευρά του χαρτιού σε 1,5 διάστημα, με ικανά περιθώρια. Ο τίτλος του άρθρου, τα ονόματα των συγγραφέων και οι διευθύνσεις (ταχ. διεύθυνση, τηλ./φαξ, και e-mail) θα είναι στην αρχή, σε ξεχωριστή σελίδα, γραμμένα και στα αγγλικά ή γαλλικά. Μετά την τελική αποδοχή της εργασίας θα αποστέλλεται το τελικό κείμενο με τις τυχόν διορθώσεις σε δύο αντίγραφα και σε δισκέτα H/Y σε μορφή .doc ή ascii.
3. Κάθε επιστημονικό άρθρο συνοδεύεται στο τέλος από περίληψη 200 λέξεων μεταφρασμένη στα αγγλικά ή γαλλικά.
4. Πιθανά σχήματα, χάρτες κ.λπ. πρέπει να είναι ασπρόμαυρα στο πρωτότυπο, εκτός των φωτογραφιών, οι οποίες μπορεί να είναι και έγχρωμες. Θα αποστέλλονται σε πρωτότυπη εκτύπωση και στην πρωτογενή τους ψηφιακή μορφή (δισκέτα, CD κ.λπ.) μετά την τελική αποδοχή της συνεργασίας.
5. Οι βιβλιογραφικές αναφορές θα βρίσκονται στο τέλος του άρθρου και θα ακολουθούν το σύστημα Harvard: εντός κειμένου θα παρουσιάζεται π.χ., (Τσιλένης 2001), (Harvey 1996) και στη βιβλιογραφία Τσιλένης, Σ. (2000), «Οι ρωμιοί "αρχιτέκτονες" καλφάδες της Πόλης, 1869-1945», *Σύγχρονα Θέματα*, τ. 74-75: 166-179. Harvey, D. (1996), *Justice, Nature and the Geography of Difference*, Cambridge MA: Blackwell.
Οι υποσημειώσεις στο κάτω μέρος της σελίδας πρέπει να είναι περιορισμένες και αριθμημένες 1, 2, 3 κ.λπ.
6. Οι συνεργάτες και οι συνεργάτιδες του περιοδικού που δημοσιεύουν επιστημονικά άρθρα λαμβάνουν δωρεάν δύο τεύχη ανά συγγραφέα και εκείνοι/ες που δημοσιεύουν σύντομες συνεργασίες ένα τεύχος ανά συγγραφέα.
7. Τα βιβλία για βιβλιοκριτική αποστέλλονται σε δύο αντίτυπα στην έδρα του περιοδικού.

μέσα σ' ένα περιβάλλον που της αντιστοιχεί μονοσήμαντα (έτσι συμβαίνει πλέον αυτό σήμερα σε Τμήματα Γεωγραφίας, Τομείς Γεωγραφίας ή ακόμα μεμονωμένα μαθήματα Γεωγραφίας σε ευρύτερα Προγράμματα Σπουδών).

Σ' αυτή λοιπόν την κατεύθυνση στόχευε το κείμενο που δημοσιεύτηκε στο δεύτερο τεύχος των *Γεωγραφιών*, επιθυμώντας να καταγράψει, με ακαδημαϊκό ίσως τρόπο, όχι τόσο το «γεωγραφικό στίγμα», αλλά περισσότερο το χαρακτήρα και τον τρόπο ανάπτυξης των σπουδών Γεωγραφίας στα ελληνικά Πολυτεχνεία.

Περιορίστηκε έτσι εκ των πραγμάτων σε εκείνους τους ακαδημαϊκούς «χώρους» όπου η διδασκαλία της Γεωγραφίας εμφανίστηκε «θεσμικά», σε χώρους που εν πάση περιπτώσει «τόλμησαν» να ονοματίσουν με τρόπο σαφή, αν και όχι πάντα αντιστοιχούντα, τα σχετικά αντικείμενα.

Οφείλω να παραδεχθώ, κι αυτό όχι για να «συνθηκολογήσω», ότι θα υπήρχε μια σημαντικά διαφορετική προσέγγισή του αν αντικείμενο του αφιερώματος των Γεωγραφιών ήταν, για παράδειγμα, η έρευνα για τις «χωρικές σπουδές στις Πολυτεχνικές Σχολές της Ελλάδας».

Δεν θα ήταν σκόπιμο όμως νομίζω να επεκταθεί κανείς περισσότερο πάνω στο θέμα που προέκυψε, αφού και οι θέσεις των δύο συναδελφισμών αλλά και το συνολικότερο πρόβλημα της διδασκαλίας της Γεωγραφίας, θα έχουν την τύχη, ευτυχώς, να βρουν συνέχεια και στο περιοδικό μας και αλλού, προσθέτοντας ερωτήματα και προβληματισμούς σε κάτι που μοιάζει, προστιθέμενο και σε πολλά άλλα ίσως, ως μια από τις βασικές «αναπηρίες» της ελληνικής πανεπιστημιακής έρευνας και διδασκαλίας, κυρίως σε θέματα Χώρου και Γεωγραφίας.